

_____ hokimligi
mактабгача va мактаб та'лими
бoshqarmasi

_____ мактабгача va
мактаб та'лими bo‘limi tasarrufidagi
—-умумий o‘rta ta’lim mактabi
to‘garak rahbari

_____ ning

20__-20__-o‘quv yiliga bo‘sh
o‘zlashtiruvchi o‘quvchilar uchun

**“ТИКУВЧИ”
ТО‘ГАРАК
ХУJJATLARI**

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

Nº	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfı	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O‘tkazilgan xona _____

” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To‘garak rahbari _____

To‘garak rahbari _____

*Maktabdan kasb va tilni bilib chiqqan bola jamiyatimizning katta yutug'i,
bilmagani muammo.*

Shavkat Mirziyoyev.

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘

**20__-20__-o‘quv yiliga bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilar uchun tuzilgan
“Tikuvchi” nomli to‘garagini
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Tukuvchilik buyumlarini tikishning asosiy bosqichlari	1		
2.	Havfsizlik texnikasi qoidalari	1		
3.	Qo‘lda bajariladigan ishlar uchun asboblar va iplar	1		
4.	Qo‘lda bajariladigan ishlarning asosiy usullari	1		
5.	To‘g‘ri qaviqlar	1		
6.	Qiya qaviqlar	1		
7.	Xalqasimon qaviqlar	1		
8.	Tugma chatish	1		
9.	Tikuv mashinasining yaratilish tarixi	1		
10.	Bir ipli zanjirsimon choklarning hosil bo‘lishi	1		
11.	Tikuv mashinalari haqidagi ma’lumot	1		
12.	Tikuv mashinasining tuzilishi va asosiy mexanizmlari	1		
13.	Tikuv mashinalari ishidagi nuqsonlar	1		
14.	Birlashtiruvchi choklar	1		
15.	Bezak choklar	1		
16.	Tikuvchilk buyumlarini namlab-isitib ishslash	1		
17.	Maxsus jihozlar	1		
18.	Detallarni termofiksatsiyalash to‘g‘risida qisqacha ma’lumot	1		
19.	Cho‘ntak qopqoqlarni tikish	1		
20.	Xlvastik poeon va patalarini tikish.	1		
21.	Vitachkalarga ishlov berish	1		
22.	Koketkalarga ishlov berish usullari.	1		
23.	Tikma shnurdan petlya vasash.	1		
24.	Qoplama cho‘ntakka ishlov berish	1		
25.	Bortlarga ishlov berish	1		
26.	Taqilmalarga ishlov berish	1		
27.	«Molniya» tasmali taqiimalar	1		
28.	Jiyak, tasma yoki ensiz lenta bilan bezatilgan yoqalarni tikish	1		
29.	Bo‘yin o‘miziga ishlov berish usullari	1		
30.	Yenglarga ishlov berish va o‘mizga o‘tqazish	1		
31.	Ko‘ylak yenggi uchi turli shakldagi qaytarma manjetlar bilan bezatish	1		
32.	Ulama manjetni yengga ulash	1		
33.	Ko‘ylakning bel qismiga ishlov berish	1		
34.	Ko‘ylakni so‘ngi pardozlash va so‘ngi namlab-isitib ishslash	1		

Mavzu: Tukuvchilik buyumlarini tikishning asosiy bosqichlari

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiyl maqsad: to'garak a'zolariga tukuvchilik texnologiyasi bo'yicha dastlabki zarur bilimlar berish, tukuvchilik texnologiyasi asoslarini o'rgatish va ularda kerakli ko'nikrna va malakalarni shakllantirish.

Tarbiyaviy maqsad: o'quvchilarni mehnatsevarlikka o'rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, tukuvchi mutaxassislardan yuqori bilimli bo'lishni, mahorat va malaka orttirishni, ish o'rmini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatli o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrashga qodir bo'lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishslash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman", "muammo va yechim" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jihizi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurorollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish.

b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tkazish.

b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Kiyim tikish jarayoni uch asosiy bosqichdan iborat:

1. Model, konstaiksiya va andazalar tayyorlash;
2. Gazlamani tikishga tayyorlash va bichish (ya'ni tayyoiov - bichish uchastkasidagi ishlar);
3. Buyumni tikish va bezash.

Kiyimlarni ko'plab ishlab chiqarish uchun buyumlarning modellarini yaratish va loyihalash bilan modalar uyi, texnika, tajriba laboratoriyalari, ayrim korxonalarda esa yuqori malakali rassom - modelerlar va konstaiktorlari bo'lgan eksperimental sexlar modalar uyi rahbarligida shug'ullanadi.

Buyumlarni konstruksiyalash ular konstruksiyasini yaratish jarayonidan iborat. Konstruksiya buyumning haqiqiy kattaliddagi chizmasi bo'lib, unda qirqimlar bo'yicha detallarning tutashish joylari va tikish usullari ko'rsatiladi.

Andazalar, texnik hujjatlar va modellarning namunalari tukuvchilik fabrikasiga keltiriladi. Har bir tukuvchilik korxonasida tikish jarayonida kiyim uchta asosiy uchastkadan; eksperimental sex, tayyorlov-bichish uchastkasi va tikuv sexidan o'tadi. Fabrika eksperimental sexi xodimlarining vazifalari: modalar uyidan modellar namunalarini, kiyim andazalarini va texnik hujjatlarini olish; andazalarni tekshirish; ko'paytirish va tayyorlash;

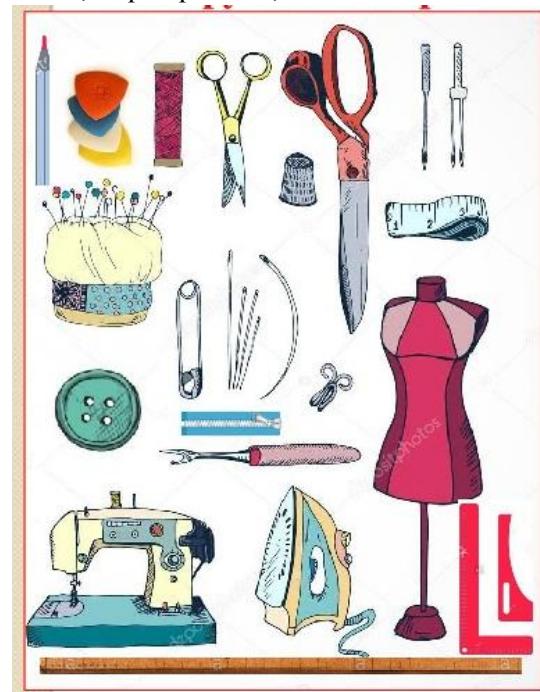
andazalarni aralash joylashtirish uchun razmer va rostlarni birlashtirish;

andazalarni eksperimentalyo'l bilan joylashtirishva gazlama sarfi normasini aniqlash; trafaretlar tayyoriash; ishlab chiqarishda gazlamalardan tug'ri foydalanishni nazorat qilishdan iborat. Tayyorlash sexida gazlamalar qabul qilinadi vasaqlanadi, sifati tekshiriladi, gazlama to'plari uzunligi o'chanadi va saralanadi, to'shamalaiga gazlama tanlanadi, to'shamalarning ustki qavatlari bo'rلانadi. Bichish sexida gazlamalar to'shaladi, to'shamma bo'laklarga qirqiladi, buyum detollarini qirqib olinadi, bichish sifati tekshirilib, bichilgan detollar to'plab qo'yiladi. Tikuvchilik sexida choklaydigan va maxsus mashinalar, shuningdek namlab -isitib ishlov beradigan uskunalar bilan jihozlangan texnologik potoklaida kiyim tikiladi.

Yirik korxonalarda pardozlash sexida namlab - isitib ishslash operasiyalari bajariladi, natijada tayyor kiyim tovar ko'rinishini oladi. Pardozlash sexidan kiyim tayyor maxsulotlar omboriga jo'natiladi.

IV. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag'batlantirish

V. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Havfsizlik texnikasi qoidalari

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiylar maqsad: to'garak a'zolariga tikuvchilik texnologiyasi bo'yicha dastlabki zarur bilimlar berish, tikuvchilik texnologiyasi asoslarini o'rgatish va ularda kerakli ko'nirxna va malakalarni shakkantirish.

Tarbiyaviy maqsad: o'quvchilarini mehnatsevarlikka o'rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, tikuvchi mutaxassislardan yuqori bilimli bo'lishni, mahorat va malaka orttirishni, ish o'rnni tashkil qilish qonun qoidalari tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatli o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrashga qodir bo'lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishlash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman", "muammo va yechim" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jihizi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Havfsizlik texnikasi mehnat qilish uchun havfsiz sharoit yaratishga qaratilgan chora tadbirlar sistemasidan iborat. Tikuvchilik darslarida mashinalarni, dazmollar va qo'l asboblarini ishlatayotganda qo'lga igna kirib ketishi. qo'lni nimadir kesib olishi. mashinaiaming aylanib turadigan qismlari kiyim yoki sochni o'rab ketishi, dazmolda biror joy kuyib qolishi, tugma yoki igna parchalari uchib yuzga tegishi va hokazo natijasida inson jarohatlanib qolishi mumkin. Havfsizlik texnikasi qoidalari shunday noxushliklar yoki baxtsiz hodisalarning oldini olishga xizmat qiladi. Tikuvchilikda talabalar uchun bu qoidalari asosan ikki guruhg'a bo'linadi:

1. Qo'l va mashina opeiasiylarida ishlovchilar quyidagilarga rioya qilishi kerak:

-mashinalar, asbob va moslamalarning ishga yaroqligi tekshirib turiladi. Ish boshlashdan oldin ish o'rni saramjonlanib olinadi, mashinada bamioqqa igna kirib ketishining oldini oladigan saqlagich, yuritgich tasma to'sig'i, mashinani ishga tushirish joylarida izolyasiya g'iloflari bor - yo'qligini tekshiriladi va hokazo;

-elektr simlariga ip, latta, simchalar osmasliklozim, aks holda qisqa tutashuv yuz berishi mumkin. Simlarda nuqson sezilsa, darhol elektromontyorga xabar berish, ochilib qolgan simlarga qo'l tekkizmaslik kerak;

-narsalarni ishlayotgan mashina ustidan uzatish mumkin emas;

-elektr dvigatelni o'chirmsadan mashinaga moy surish, uni tozalash, mashina shkiviga tasma kiydirish man etiladi.

-ish o'rnila asboblar sochilib yotmasligi, qaychi va iplar mashinaning aylanayotgan qismlari yoniga qo'yilmasligi kerak;

-ish o'rnlari orasidagi yo'lni to'sib qo'ymaslik lozim.

2. Dazmol bilan ishlaganda quyidagilarga rioya qilishlari kerak.

-elektr dazmolda ish boshlashdan oldin shnur izolyasiyasi tekshirib ko'riliishi lozim;

-dazmol, shtepsel rozetkasi, vilkaning tok o'tkazuvchi qismlariga qo'l tekkizish mumkin emas;

-- dazmolning tuzukligiga ahamiyat berish zarur (korpusda qiskka tutashuv boisa, ishlayotganda qo'lga salgina igna sanchilgandek bo'ladi);

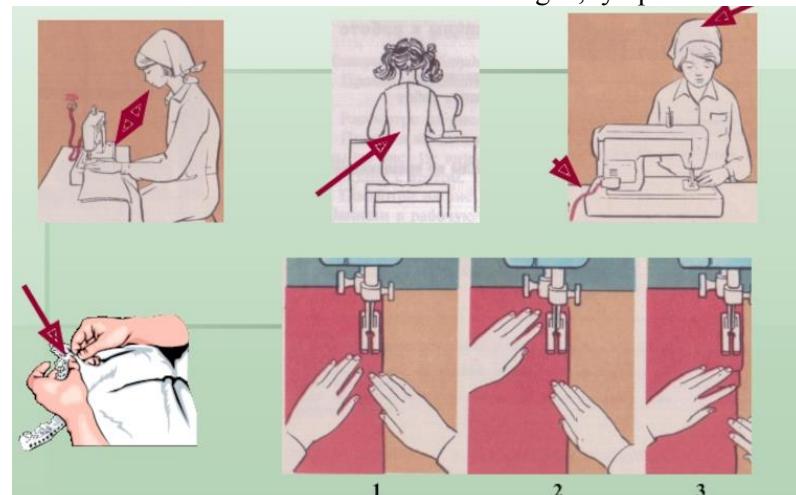
-ishlayotganda shnur dazmolga tegib turmasligi kerak;

-dazmolning o'ta qizib ketishiga yo'l qo'ymaslik lozim;

-dazmol, shtepsel rezetkasi, vilka buzuq bo'lsa, igni to'xtatib, elektromontyorni chaqirish kerak

IV. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag'batlantirish

V. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

Sana: "___" 20__-yil. Sinflar: ___ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Qo'lida bajariladigan ishlar uchun asboblar va iplar

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiyl maqsad: to'garak a'zolariga tikuvchilik texnologiyasi bo'yicha dastlabki zarur bilimlar berish, tikuvchilik texnologiyasi asoslarini o'rgatish va ularda kerakli ko'nirxna va malakalarni shakllantirish.

Tarbiyaviy maqsad: o'quvchilarni mehnatsevarlikka o'rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, tikuvchi mutaxassislardan yuqori bilimli bo'lishni, mahorat va malaka orttirishni, ish o'rnnini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatli o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrashga qodir bo'lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishlash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman", "muammo va yechim" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jihosi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Qo'lida bajaradigan ishlar uchun zarur asboblarga tikiladigan gazlamaga to'g'ri keladigan qo'l ignalari, bamioqqa loyiq angishvona, qaychi, santimetrl lenta andaza, mel yokisovun, to'g'nog'ich va boshqalar kiradi.

Ishning sifati, ishning unumi, ish qobiliyati va kayfiyati ko'p jihatdan asboblarni to'g'ri tanlashga bog'liq. Asboblar kiyim tikiladigan gazlama va bajariladigan ishlarning xiliga qarab tanlanadi. Qo'l ignalari o'tkir, sinmaydigan, silliq, teshigidan ip bermalol o'tadigan bo'lishi lozim. Ignalarni yo'g'onligi diametr va uzunligi, teshiklarining kattaligi bo'yicha nomerlarga (1 dan 12 gacha) bo'linadi, toq nomerli ignalar juft nomerli ignalardan uzunroq bo'ladi

Iplar. Tikuvchilikdaishlatiladigan iplar tabiiy, sintetiktolalardan tayyorlanadi.

Ishlatiladigan iplarning nomeri ham ignalar va gazlamalarga moslab tanlanadi. Yupqa ip gazlamalardan (markizet batist, to'r) kiyim tikishda 50-80 nomerli iplar, chit, satin, flanel kabi ip gazlamalardan yenggil ko'yaklar tikishda 50-60 nomerli iplar ishlatiladi.

Juda yupqa shoyi gazlamalar, masalan, shifon, krepjorjet 65-75 nomerli shoyi iplar va 80 nomerli paxta iplar bilan, yupqa va yenggil shoyi gazlamalar (krepdeshin, krepsatin) 60-80 nomerli iplar bilan, jun ko'yaklar 50-60 nomerli iplar bilan tikiladi. Yupqa gazlamalardan kostyum va paltolar tikishda 40-60, qalin gazlamalardan palto tikish 30-40 nomerli iplardan foydalanadi. Angishvona ignani gazlamaga qadash paytida barmoqni ignadan asrash uchun xizmat qiladi. U o'ng qo'lning o'rta bannog'iga taqiladi. Angishvonaning sirtida shaxmat tartibida joylashgan ko'zlar ignanining sirpanib ketishiga yo'l qo'ymaydi. Angishvona tubli va tubsiz bo'ladi. Ayollar va bolalar kiyimini qo'lida tikishda tubli angishvona; ustki kiyimlarni tikishda esa tubsiz angishvonadan foydalaniladi

8, 10, 12 nomerli angishvonalar erkaklarga, 2,3,4,5 nomerli angishvonalar ayollarga moljallangan

IV. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag'batlantirish

V. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

*veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.*

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat Bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilarga 34 soatli “Tikuvchilik” to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.